

KOLEKTUVINIS DARBAS

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO
IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

1959 m.

gruodžio

5 d.

Šeštadienis

Nr. 98 (1081)

KAINA 15 KAP.

Eina nuo 1948 m.

TSKP CK PLENUMĄ SUTINKANT

517 cnt kiaulienos

Praeitą mėnesį „Pergalės“ kolūkis pristatė valstybei 70 bekonų.

Grįžęs iš paruošų kontoros, fermos vedėjas J. Žasinas jaudindamas skaičiavo, kiek

kolūkis pagamino kiaulienos.

— Na? — nekantrau, damas laukė kolūčio pirmininkas V. Sostakas.

— 517 centnerių

kiaulienos per vienuolika mėnesių pagaminom.

— O kiek 100 ha arimų išėjo? — vėl pasiteiravo pirmininkas.

— Dabar jau po 33,3 cnt išeina, — džiaugdamasis pareiškė J. Žasinas.

Sis skaičius buvo pasiektas ne taip lengvai. Nuo pat metų pradžios kiaulių šėrikės lenktyniauja už socialistinių išipareigojimų įvykdymą. Geriausius rezultatus gavo O. Levandavičiūtė. Siemet ji jau nupenėjo 65 bekonus. Nuo jos neatsilieka ir sesuo Liucija. Vien per lapkričio mėnesį ji nupenėjo 11 bekonų — daugiau iš visų šėrikų.

Iš kiaulių ūkio į kolūčio kasą įplaukė apie 600 tūkstančių rublių. Sutikdami TSKP gruodžio Plenumą, pergaliečiai pasiryžę įvykdyti savo išipareigojimus gyvulininkystėje. 100 ha ariamos žemės čia bus pagaminta po 38 cnt kiaulienos.

Kolūkiečiai negyvena šia diena. Jie rūpinasi, kad ir sekančiais metais nemažėtų kiaulienos gamyba. Čia fermose išskirta 60 vienkartinų veislinių kiaulaičių. Dauguma jų sukergtos.

K. ROKAS

Kūlimas vyksta sparčiai

„Anykščių šilelio“ kolūčio žemdirbiai atsidavusiai dirba kulant šių metų derlių. Kūlimas netrukus bus baigtas. Pirmieji javus baigs kulti pirmosios brigados kolūkiečiai. Baigiamas kulti derlius ir antroje brigadoje. Labai gerai prižiūri kūlimo agregatą traktorininkas Karosas ir mašinistas B. Tyla. Kasdien jie prikulia po 8—10 tonų grūdų.

J. Zibonas

SU TARYBINĖS KONSTITUCIJOS VĖLIAVA

A. Ramanauskas

Anykščių rajono DZD Tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas

100 ha arimų — po 21,8 cnt.

„Anykščių šilelio“ kolūkis 100 ha žemės ūkio naudmenų pagamino net po 42,7 cnt, o „Lenino keliu“ kolūkis — po 36,4 cnt mėsos.

Žymiai padidėjo kiaulienos gamyba. „Pergalės“ kolūkis per 11 mėnesių realizavo po 33,3 cnt kiaulienos 100 ha arimų.

Kolūkiečiai šiais metais išaugino žymiai geresnį visų kultūrų derlių.

Sparčiai vystosi rajono pramonė.

Vietinio ūkio valdyba metinį gamybos planą įvykdė 112,4 proc., Anykščių plytų ir drenažo vamzdžių gamykla — 101,3 proc., miškų ūkis — 117,6 proc.

Išaugo visa eilė gamybų pirmūnų ir spartuolių. „Anykščių vyno“ fabriko vyno pilstytojų brigada, vadovaujama Onos Piskunovos, įvykdė darbo planus 180 proc., Vilkonių plytinės plytų degiklas Marijonas Kežutis — 126 proc.

Anykščių statybos-montavimo valdybos darbuotojų kolektyvas dabartiniu metu stato naują gelžbetonio konstrukcijų gamyklą, kuri gamins aukštos įtampos linijų atramas.

Bus išplėstas gamybinis plotas „Anykščių vyno“ ir „Spartako“ fabrikuose.

Labai išaugo rajone liaudies švietimo ir kultūros įstaigų tinklas. Jei buržuazijos valdymo metais Anykščių rajone buvo vos 1 progimnazija, tai šiuo metu rajone veikia 5 vidurinės, 10 septynmečių, 35 pradinės mokyklos, kuriose mokosi 3678 mokiniai. Didžiulis dėmesys skiriamas suaugusių švietimui. Neatsitraukdami nuo gamybos, rajone mokosi 292 žmonės. Šiuo metu rajono centre veikia darbo jaunimo vidurinė mokykla, o rajono teritorijoje — 10 valstiečių jaunimo klasių prie septynmečių ir vidurinių

mokyklų. Sudaromos sąlygos mokyti visiems, kurie negalėjo mokytis buržuazijos valdymo metais.

Liaudies švietimo darbą rajone dirba 227 mokytojai. Apie tokį liaudies švietėjų skaičių negalima būtų svajoti buržuaziniais laikais.

Šalia mokyklų didelių liaudies švietimo darbą atlieka mūsų kultūrinės įstaigos. Jeigu buržuaziniais laikais mūsų rajono miesteliuose tebuvo bažnyčios ir smuklės, tai dabar rajone veikia daugiau kaip 10 kultūros namų. Artimiausiu metu kultūros namai bus atidaryti Aulelių ir Kunigiškių apylinkėse.

(Nukelta į 2 psl.)

Abiturientų, dirbančių gamyboje, sąskrydis

Pokario metais šimtai mūsų rajono jaunuolių baigė vidurines mokyklas ir sėkmingai dirba kolūkuose, įmonėse, įstaigose ir organizacijose. Dalis jų, neatsitraukdami nuo gamybos, mokosi toliau, kelia savo dalykinę kvalifikaciją.

Igyvendinant TSKP XXI suvažiavimo nutarimus komunistinio darbo žmonių auklėjimo srityje, siekiant naujais laimėjimais sutikti LKP XII suvažiavimą, didingi uždaviniai tenka jaunimui, visų pirma jaunuolėms ir jaunuoliams, kurie baigė vidurinį mokslą ir Komunistų partijos kvietimu pasiryžę dirbti gamyboje.

Anykščių rajono DZDT vykdomasis komitetas ir LLKJS Anykščių rajono komitetas, norėdami dar daugiau suburti gausias mūsų rajono abiturientų, dirbančių gamyboje, jėgas komunistinės statybos uždavinių sprendimui, 1959 m. gruodžio mėn. 26 d. 13 (1) val. Anykščiuose, Jono Biliūno vardo vidurinės mokyklos salėje, organizuoja pirmąjį rajono abiturientų, dirbančių gamyboje, sąskrydį, į kurį kviečiami visi abiturientai, dirbą mūsų rajono kolūkuose, įmonėse, įstaigose ir organizacijose.

Draugai, siųskite LLKJS rajono komitetui savo pasiūlymus dėl sąskrydžio organizavimo, aktyviai jame dalyvaukite, padarykite pirmąjį savo sąskrydį tikrai tarybinės jaunystės triumfo šventei!

Leliūnų apylinkės tarybos deputatai organizuoja susitikimus su rinkėjais, pasakoja jiems, kaip jie vykdo rinkėjų priesakus. Neseniai kolūkyje „Už taiką“ buvo organizuotas gausus rinkėjų susirinkimas. Aplekturinį darbą apylinkėje rinkėjams papasakojo kultūros-švietimo nuolatinės komisijos pirmininkas deputatas Juodgalvis. Kolūkyje neblogai veikia dra-

mos ratelis, choras. Organizuotas reguliarius kinofilmų demonstravimas. Dažnai skaitomos paskaitos ir pranešimai. Organizuotas ir sporto kolektyvas. Neblogai padirbėjus su jaunaisiais sportininkais, jie gerai gynė „Už taiką“ kolūčio sportinę garbę rajoninėje spartakiadoje.

Deputatė Rūkstelytė kalbėjo apie ideologinį kolūkiečių auklėjimą. Kolūkyje veikia politmokykla. Moky-

masis politmokykloje ir kultūringo poilsio organizavimas padeda ideologiniam auklėti kolūkiečius. Nyksta girtavimas, kortavimas. Vis daugiau kolūkiečių atsikrato religiniais prietarais. Ir taip „Už taiką“ kolūkyje sėkmingai vykdomas septynmečio planas, nuolat keliamas kolūkiečių sąmoningumas.

Apie kelių taisyamą, sodybų tvarkymą, švarą ir tvarką apylinkėje

kalbėjo deputatė Liauškaitė.

Kolūkiečiai susidomėję iš klausė savo deputatų ataskaitas ir davė daug vertingų pasiūlymų apylinkės tarybos darbo gerinimo klausimais.

Panašios deputatų ataskaitos labai padeda gerinti apylinkės tarybos darbą.

V. Giliuskas
Leliūnų apylinkės DZDT vykdomojo komiteto pirmininkas

DEPUTATŲ ATASKAITOS

MUMS KONSTITUCIJA KAIP SAULĖ ŠVIEČIA,

Gražioj šalyje Argentinos...

Graži Argentinos gamta: vaiskiai mėlynas dangus, sodri žaluma, didingi miestų pastatai. Kai po dvidešimt metų klajonių toje šalyje imu pasakoti draugams apie Argentinos grožį, ne vienas susižavi. Bet tuojau primenu patarlę: „Ten gera, kur mūsų nėra“. Ir kai atverčiu kito, darbininkiško gyvenimo puslapį, daugelį net šurpas nukrato. O man visa tai, ką papasakosiu, teko matyti savo akimis, pargyventi ir permastyti protu ir širdimi.

Štai dabar kas rytas einu į darbą Anykščių miesto gatvėmis. Visur sutinku linksmus, švytinčius veidus. Draugai sveikinaisi, kalbėdamiesi apie nusi-pirktus vertingus daiktus, apie gražesnę rytdieną.

Ne tokie valzdai Buenos-Aires gatvėse. Beveik ant kiekvieno kryžgatvio pamatai žmogų su ištista ranka, prašančia išmaldos. Užėmę į valgyklą — vėl prie tavęs prisistato suly-sės pilietis, maldaudamas duonos kąsnio ar kokio nors skystymo lėkštės. Kelsčiausia, kad daugiausia tai tvirti vyrai, kurie savo rankomis galėtų užsi-dirbti pragyvenimui. Bet juos darbdaviai išmetė iš fabriko ir įmonių, ir jie miega po tiltais ir miesto soduose, prašo išmaldos.

Ten, buržuazinėje šalyje, galioja toks įstatymas: gerai, kai viskas sekasi. Po trisdešimt metų darbo gal ir gausi pensiją. Neteik darbo, dėl menkniekio išmetė darbdavys iš fabriko — ir visi tavo darbo metal nusibraukia. Negausi nei pensijos, nei senatvės pašalpos. Nori — mirk badu. Niekas tavimi nesirūpina. Kaip teko sužinoti, dabar 36 mėnesiams nutrauktos bet kokios pensijos visiems darbininkams. Ir gyvenk, kad geras, iš ko nori.

O ką bekalbėti apie medicininį aptarnavimą. Susirgali — ir galuokis į sveikatą, jei neturi pečių. Nori geriau pasitikrinti sveikatą ar pasigdyti —

neš 200 pečių. O iš kur juos sudarysi, jei darbininkas per dieną uždirba vidutiniškai tik po 30—40 pečių. Taigi, jeigu kas nors suserga iš šeimos narių, gydytojams suklūda visas savo santaupas, išpardavinėja daiktus, kol pasigydo.

Kultūrinių įstaigų, kur darbininkai galėtų pasiskaityti laikraščių ar žurnalų, irgi nerasi. Visos pramogos — restoranai. Bet ir juose lėbavija tik turtingieji, kurie turi sausakimšas kišenes pečių, pelnytų kruvinomis darbininkų rankomis. Mokyklose, ypač aukštosiose, gali mokytis tik turtingųjų vaikai. Spaudos laisvė taip pat suvaržyta. Jokios paramos laikraščių ar žurnalų leidėjams valstybė neteikia. Patys darbininkai turi mokėti ne tik už prenumeratą, bet ir sudėti rinkliavą, kad periodinis leidinys išlėtų.

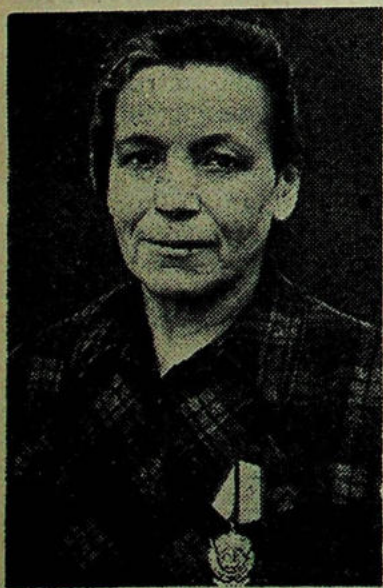
Kal palyginu tą gyvenimą su tarybine tikrove, net senąją patarlę pakelėiu. Sakau: „Čia gera, kur gyvename mes, tarybiniai žmonės“. Nedrebėdami dėl ateities, statome gražų gyvenimą savo krašte. Visas žmogiškas teises čia gina TSRS Konstitucija. Aš ramus dėl darbo ir senatvės.

P. JANIULIS

Anykščių vietinio ūkio valdybos sluvėjas, rajono DZDT deputatas

Kolūkietiškas ačiū

(Pasakoja Br. Baukienė, „Lenino keliu“ kolūkio kiaulių augintoja)

prasta kiaulių augintoja, gavau už darbą bronzinį medalį net iš Maskvos Visasąjunginės parodos. Per šventes aš visada prisiegu prie krūtinės Darbo Raudonosios Vėliavos ordina, kuriuo apdovanojo mane Tarybų valdžia.

Nors pečius jau slegia metų našta, bet kiek jėgos leidžia, stengiuosi dirbti.

Aš neskačiau šitos brangios knygos — Tarybų šalies Konstitucijos. Buržuazinė santvarka nedavė man mokslo šviesos. Ją man skaitė vaikai, bet tos knygos tiesas aš sutinku gyvenime, darbe. Konstitucijos plačiomis teisėmis naudojamės visi. Mano vaikams atvertos mokyklų, universitetų durys.

Didžiulė pagarba žmogui skiriama mūsų Tėvynėje. Štai aš, pa-

siemet išauginau 90 bekonių, o iki metų galo bus jų visas šimtas. Prižiūriu 14 paršavedžių. Iš kiekvienos vidutiniškai išauginau po 17 paršelių. Džugu, kad tokie sėkmingi buvo pirmieji septynmečio metai.

Svenčiant Tarybinės Konstitucijos dieną, norisi tarti kolūkietišką ačiū šlovingai Komunistų partijai, kuri veda mus į dar gražesnę rytojų.

SU TARYBINĖS KONSTITUCIJOS VĖLIAVA

(Atkelta iš 1 psl.)

Net 22 masinės kaimo bibliotekos su tūkstantiniais knygų fondais aptarnauja rajono skaitytojus. Nemaža kultūrinė-masinė darba atlieka 13 klubų-skaityklų.

Šiuo metu mūsų rajono gyventojų sveikatos apsauga rūpinasi 23 gydytojai, 16 felčerų ir 70 vidurinio medicinos personalo darbuotojai. Jei buržuaziniams laikais rajone buvo du-trys gydytojai, o ligoninės nebuvo nė vienos, tai šiandien veikia net 3 ligoninės su 145 lo-

vom, 5 akušerių-felčerų ir 1 medpunktas.

Valstybine globa apgaubti invalidai, daugiavaikės ir vienišos motinos. Vien pensininkams per metus rajone išmokama apie 2 milijonus rublių, o daugiavaikėms ir vienišoms motinoms apie 400 tūkstančių rublių. Ordinalis ir medaliais apdovanotos 187 rajono motinos. 6 motinoms suteiktas garbingas Motinos Didvyrės vardas.

Liaudies švietimui, kultūrai ir piliečių sveikatos apsaugai plėsti ir gerinti kas-

met skiriama vis daugiau lėšų. Tai matyti iš 1960 metams patvirtinto rajono biudžeto. Jeigu 1959 metams tam tikslui buvo skirta 7827 tūkst. rublių, tai 1960 metams ši suma padidės 199 tūkst. rublių, arba 10,2 proc. Daugiau kaip trys ketvirtadaliai viso rajono biudžeto skiriama liaudies švietimui, kultūrai, sveikatos apsaugai ir socialiniam aprūpinimui.

Minėdami TSRS Konstitucijos dieną, mūsų rajono darbo žmonės su pasididžiuo- vimu apžvelgia tarybinės liaudies laimėjimus ir pasiryžta su dar didesne energija siekti naujų laimėjimų vykdamą didingas septynmečio plano užduotis.

Mano svajonė

Aš labai mėgstu sportą ir nutariau, baigęs vidurinę mokyklą, studijuoti kūno kultūrą Vilniaus Pedagoginio instituto.

Beveik kiekvienas sportininkas savo sportinį kelią pradeda mokykloje, kur daug kas priklauso nuo fizinio lavinimo mokytojo. Todėl aš nutariau būti mokytoju ir savo kukliu darbu prisidėti prie naujų sportininkų išugdymo.

Pr. VITKONAS

J. Billūno vardo vidurinės mokyklos XI klasės moklins

Knyga apie žmogų

Ant pauksinto stalo parimę
Ir prisirūbčioję romo lig valiai,
Konstitucijas rašė ir priėmė
Vallokalčiai, lapėnai, karveliai.

Papūduotos ir blizgančios tėsės
Išaugino ir saugojo, gynė
Ant pajūrio vilas įsitaisiusias
Ir kuprotą dvarų pliginę.

Bet buržujų sukta karuselė
Kartą — stop! — ir tvirtai susilalkė.
Darbo liaudis, kovon pasikėlus,
Dykaduonius nuo valro išvalkė.

Darbininkai ir buvę vyžočiai
Konstituciją naują surašė.
Nei apgaulės, nei melo jos žodžiuose —
Nors su žiburiu šviesk — nesuras!

Kaip Tarybų — tokios Konstitucijos
Nesutiksi plačiam pasauli.
Ištisai — kiekvienoj jos eilutėje
Šviečia vardas žmogaus — tartum saulė!

B. MELĖNISKIS

RAMUS GYVENIMO RUDUO

(REPORTAŽAS)

Tai buvo pirmasis senukas, Petras Bitauskas, su kuriuo susipažinome naujuose Aknystų senelių-invalidų namuose. Ne vienas jis čia gyvena. Laimingai leidžia senatvę daugiau kaip 80 senelių-invalidų, išlaikomų valstybės, apgaubtų didžiulių rūpesčių ir žmonių meile.

Aknystų senelių-invalidų namai įstiegti šiais metais. Jie antrieji rajone. Daug pastangų ir darbo įdėjo invalidų namų darbuotojai, kol apgriuvusius ir apleistus pastatus pavertė šviesiomis ir erdvėmis patalpomis, daug vakarų praleido merginos, besluvinėdamos įvairiaspalvius kilimėlius kambariams papuošti. Už tai čia dabar gražu, jauku.

Iš įvairių respublikos kampelių suvažiavo čia senukai. Žiūrėk, ir senas

džukas kartais uždaunoja, ir žemaitis savo buvusius vargus vargelius pasakoja.

Norit, su amerikonu supažindinsiu, — siūlo Bitauskas. — Būtų seniai Amerikoje „šaukštus padėjęs“, gerai, kad į tėviškę grįžo. Dabar tai bent gyvena, kaip ciesorius.

Tai apie senuką Sekmą. Visur laimės žmogelis ieškojo. Buvo ir Amerikoje

atsidūręs, bet iš ten vos kaulus parnešė, nes bedarbių eilėse stovėti įgrįso.

— Kaip gi dabar laikotės? — klausiam senuko.

— Kunigėlis sakydavo, kad kai nūmirsi, Sekmotal, į rojų pateksi. O aš, va, dar nemiriau ir rojų gyvenau. O j Amerikos kapitalistus tegu perkūnas trenkia. Voral jie.

Daugelis senukų ilgus metus lenkė nugaras dvirinkams, savo gyvenimą, jėgą, jaunystę prarado pas išnaudotojus.

Nuotraukoje: vienoje iš Aknystų senelių-invalidų namų palatoje.

O SAULĖS NIEKAS UŽGESINT NEGALI

(S. Nėris)

Motinos laimė ir viltys

Nėra gal gražesnio valzdo, kai motina laiko kūdikį ant rankų. Žvelgi į jį ir matai mūsų ateitį.

Tikėdama ateitimi, ir Agnė Rutkauskienės motina išsūpavo, išliūliavo net 13 sūnelių ir dukrelių. Tik gyvenimas buvo žiaurus, lyg pamotė. Tamsiais cariniais laikais niekas nesirūpino žmogaus sveikata. Lyg liauni medėlai, palaužti ligų, skurdo ir nepriteklių, mirė septyni sūnūs ir dukros nė dešimties metų nesulaukę.

Su ašarom akyse Agnė Rutkauskienė prisimena tuos klaidingus valzdus, kai pro slauras ir žemas trobelės duris svetimi žmonės išnešdavo mažyčius karstus. Net karnis jos gerklėje sustoja, atsiminus, kaip teko valgyti su šlaudų miltais maišytą duoną, vietoje bulvių — burokus. Ir papurčiusi baltapūkė Žinos galvutę, su palengvėjimu ištaria:

— Nereikės mano mažiesiems tokių vargų vargti...

Lyg norėjo dar kažką ji sakyti. Bet prasižvėrė durys ir, linksmi ir įraudę, į gryčią sugūžėjo Raja, Jonas ir Petras.

— Naują eilėrašutką išmokau, — žibančiomis akimis pareiškė Petras.

Kas jie būtų šiandien, jei ne Tarybų valdžia?

— Ogi ubagais taip ir vaikščiotume, — sako tas pats senukas Bitauskas. — Aš, va, pas to paties dvaro savininkę kartą užėjau, o toji išvarė. Sako, šiandien tu jau dešimtas. Visą dvarą, sako, išdalinsiu. Nemaža mūsų, terbočių, armija buvo Lietuvėlių.

Per parką nuaidi varpo skambesys. Tai ženklas, kad valgykloje laukia pietūs.

Virėja Ona Čepokienė tikrai skaniai viską gamina. Jai dar teko pas dvaro savininkę valgius gaminti. Patyrimą gerą turi, už tai jos gamintais valgiais nesisiskundžiama. Gerą, sveiką maistą gauna išlaikytiniai. Kiekvienam metams skiriamas keturi tūkstančiai rublių. Prie invalidų namų yra pagalbinis ūkis, kuris aprūpina maisto produktais.

Pati valgykla labai gražiai įrengta: langus dengia kietųjų stiklų užuolaidos, ap-

— Va, pasaką mama pati paskaitysiu, — glausdamasi prie motinos, čiauskė Raja.

Nerūpestinga jų vaikystė... Visi šiltai ir švariai aprengti. Nereikia nė kilometro eiti — Juškonų pra-

dinėje mokykloje mokosi, žaidžia mažieji.

Netenka dėl ateities būklės ir vyresniosioms Rutkauskienės dukroms. Alė — Lenino vardo kolūkio karvių melžėja. Dirba mergina iš širdies, ir darbo knygutėje darbdienų nestinga. Nė-

na — laukininkystės darbininkė. Niekas nesisiskundžia ja. Pirmoji ji ir rugiapiūtės baruose, ir kūlma darbuose.

Kai vakare prie stalo susirenka šeima — gražu pažūrėti: devynetas vaikų! Nė vienam iš jų už duonos pluta nereikės pliaušinti piemens botago, bernais ir tarnaitėmis lodyti pakiemiais svetimų šunų. Užaugo — ir jie ras savo vietą gyvenime, dirbs naudingą darbą gimtajam kraštui.

Dauglavaikė motina neturi vargų. Ji gauna valstybinę pašalpą. Vyriausybė Agnė Rutkauskienę apdovanojo trimis „Motinos šlovės“ ordinais.

Motina tvirtai tiki šviesia savo vaikų ateitimi ir jaučiasi laiminga.

R. Eidukaitė

Juškonų apylinkė

statyta patogiais staliukais, groja radijas. Nė nesinori tikėti, kad čia kažkada buvo apgrūvęs, aplūžęs pastatas. Tokias valgyklas rasi tik mieste. O čia viskas seneliams įrengta.

Dar mažam teko su motina lankytis parapijos ubagyne. Smarvė, didžiulė nešvara, guoliai tokie, kad tvarte švariau klaukės laikomos — toks prisimena valzdas. Prisimenu gerai, kai tos parapijos klebonas kas sekmadienį rinkdavo su lėkšute plnigus „prie-glaudos išlaikymui“, o valgė senukai tą, ką prisiduo- neliaudavo arba atnešdavo geri žmonės.

Smetoniškoji konstitucija rūpinosi tik dvarais ir valdininkais.

— Didžiausia bėda, kad darbo neduoda jokio dirbti, — skundžiasi senutė Ona Kačėnaušienė. — Vasarą tai dar žąsų šimtą išauginau.

Kiek gali, stengiasi dirbti visi. Neduosi kurlam darbo — valgio į rankas neima. Dvi dienas Mykolas Mikalajūnas „streikavo“, kol gavo arklius prižiūrėti. Ir dabar jau jų neatimsi. Stasys Zemeliauskas veža pieną pleninė. Geras darbininkas. Ne vieną šimtą, ne per mėnesį uždirba.

Petras Praudinskas pa-

kviečia užėiti į jo kambarį. Čia jis išsirengęs kirpyklą ir aptarnauja ne tik išlaikytinius, bet ir apylinkės gyventojus. Geras kirpėjas. Parodo mums skustuva, su kuriuo nuo Oriolo iki Alenšteino frontą praėjo, kareiviams barzdas skuto.

Raudonajame kampelyje stovi didžiulės knygų spintos. Daugelis išlaikytinių jas skaito. Greitu laiku čia bus pastatyta dar viena naujovė — televizorius. Nors ir dabar dažnai atsilanko kinas, bet tada jau kasdien bus galima kino filmų žiūrėti.

Įeiname į palatas. Visur sniego baltumas, sienos išpuoštos paveikslais, slavinėliais, baltais chalatais apsvilkusios vaikšto slaugės ir kiti darbuotojai. Stalų palatą ateina medicinos sesuo V. Danauskienė kartu su seserimi — šeimininke R. Trečlokiene. Jos teiraujasi senelių apie savijautą, kokį pageldautų maistą gauti rytdienai.

Vakaras. Sutukseno dizelis. Nušvito namų langai, sumirguliavo šviesų juostomis senas parkas. Eini ir nejučiomis galvoji: kiek daug džiaugsmo ir laimės atnešė žmogui Tarybų šalies Konstitucija.

C. BYTAUTAS

Branginkit nūdienį gyvenimą

Išėini ankstyvą rytmeį į gatvę, sutinki į mokyklas skubančių jaunulių būrius ir širdyje kyla toks pasididžiavimas savo šalimi, socialistine santvarka, atėrusia žmogui neribotas darbo ir kūrybos galimybes.

Ir prisimeni kartais savo vaikystę.

Ne tokia, kaip dabar mūsų vaikų, buvo mano vaikystė. Net pradinės mokyklos negalėjau lankyti, nes ji buvo toli. Daraktorius mus pamokė skaityti ir rašyti. Toliau jau patys kaip išmąnydami kibome į mokslo. Turtingesniųjų vaikai į gimnazijas pateko, o aš vakarais mokiausi savarankiškai. 1919 m. įstojau į Vilniaus mokytojų seminariją.

Sunkūs buvo pirmieji mano mokytojų mokytojų lenkų ponų okupuotame Vilniaus krašte. Nors prie pamokų dėstymo jokie vizitatoriai negalėjo prikišti, bet

vistiek į mane žiūrėjo kreivai. Mat, aš neliaupsinau baudžiavinės „žė-

pospolitos nuo jūros iki jūros“. Pagaliau paaiškėjo, kad manęs laukia Lūkiškio kalėjimas. Tad perėjau demarkacinę liniją ir patekau į „nepriklausomą“ Lietuvą. Čia niekuo nebuvo geriau. Jei ten mane persekiojo už tai, kad aš lietuvis, tai čia už tai, kad nenorėjau tapti jokios buržuazinės partijos klapčiuku. O partijų, besiriejantių prie valdžios lovio, buvo begalės. Ir niekas įvairiems „tautos šulams“ daugiau nerū-

pėjo, kaip tik prisimūsti arčiau išdo ir išsimūryti solidų mūriuką, nusipirkti dvarelių. Mokytojas buržuazijai valdant nebuvo geriamas. Ir už ką jį gerbti? Juk jis moko liaudį, o buržuazijos tikslas laikyti ją didžiausioj tamsybėj. Dirbi, būdavo, žmogus, stengiesi, o kai pagalvoji, kas laukia senatvėje — ir apima baimė.

Tik Tarybų valdžia užtikrino ne tik mokytojam, bet ir visiems darbo žmonėms teisę į darbą, mokslą ir poilsį. Tik dabar mes galime džiaugtis savo darbo vaisiais. Susitinki buvusį mokinį — kolūkietį, mechanizatorių, inžinierių, gydytoją, mokytoją — ir pagalvoji: „Mes išauginome gerą komunistų kūrėjų pamainą“.

O į mokyklas traukia moksleiviai. Jų daug. Vien mūsų rajone, su studentais, jų bus apie 4000. Ir norisi pasakyti puikiamam mūsų jaunimui:

— Branginkite nūdienį gyvenimą, didžiukitės, kad jūs esate laisvosios Tarybų šalies piliečiai. Ir dirbkite, mokykitės, kad jūsų darbai dar labiau išpuošų mūsų Tėvynę.

A. ANDRIKONIS, mokytojas-pensininkas

Mokyklos durys jam atvertos

Grįžęs iš Tarybinės Armijos, Stasys Jakštonis užėjo į Anykščių Darbo jaunimo vidurinę mokyklą.

— Mokslo metai prieš du mėnesius prasidėjo. Bet jei tikrai nori mokytis — pasivysi, — pasakė jam mokytojai.

Ir Stasys pradėjo lankyti vidurinę mokyklą.

Reikėjo pagalvoti ir apie darbą. Nesėdėsi juk motinai ant sprando.

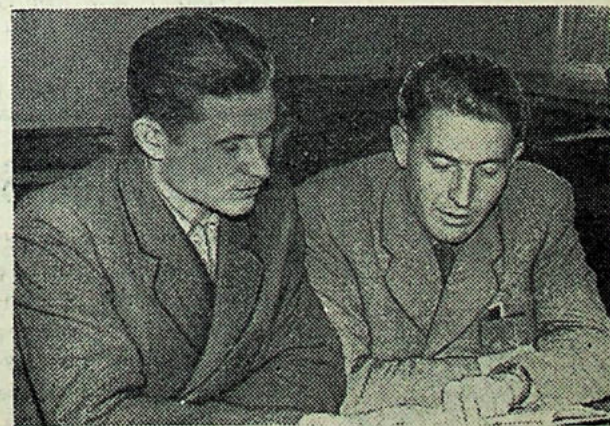
— Eik pas mus sandėlininku.

— Mums sąskaitininko reikia, — siūlė jam draugai.

Stasys nepanoro būti nei sandėlininku, nei sąskaitininku. Prieš išėinant su brandos atestatu rankose į gyvenimą, reikia padirbėti ten, kur ne sveriamos ir skalčiuojamos, o kuriamos gėrybės. O antra vertus, nepadirbėjus gamyboje, sunku apsispręsti, kurią mokslo šaką pasirinkti. Ne vienas jo vaikystės draugas blaškėsi, kai reikėjo pasirinkti studijų šaką.

Ir Stasys nuėjo

dirbti į Elmininkų bandymų stoties klaukų fermą. Bėgo dienos, mėnesiai, metai. Stasys darbavosi klaukų fermoje ir nepaleisdavo vadovėlio iš rankų. Ir štai jis jau

Nuotraukoje: Stasys Jakštonis (kairėje) prieš prasidedant pamokai.

darbo jaunimo vidurinės mokyklos abiturientas, vienas geriausių mokinių.

— Jakštonis puikus darbininkas, — pasakoja Elmininkų bandymų stoties direktorius drg. Puodžiukas. — Vyrukas jis atkaklus, darbštus. Neartį jam į mokyklą, o ir nelengva mokytis visą dieną dirbus. Bet mūsų Stasys tikrai pasieks savo tikslą, baigs

vidurinę mokyklą ir mokysis toliau.

Tarybinė Konstitucija užtikrino Stasui teisę į darbą ir į mokslą. Praels dar keli mėnesiai, ir Stasui atsiųs aukštosios mokyklos durys. Nesiblaškęs Stasys pasirinkdamas mokslo šaką. Gyvenimą jis gerai pažįsta, nebijo jokio darbo.

K. Janulionio tekstas ir nuotrauka

TARPTAUTINĖ APŽVALGA

Gruodžio 1 d. pažangioji žmonija paminėjo kovos už Afrikos išvadavimą iš kolonializmo dieną.

Všų šalių darbo žmonės karštai simpatizuoja turinčio 180 milijonų gyventojų Afrikos žemyno tautų nacionalinio išsivadavimo kovai. 10 Afrikos valstybių jau nutraukė kolonijinio jungo pančius ir įžengė į savarankiško vystymosi kelią. Jų pavyzdys įkvepia kovai už išsivadavimą kitas Afrikos tautas.

Išsta gėdinga kolonializmo sistema, ir Afrikos tautos galingai siekia vienybės, bet imperalistai mėgina sustabdyti šį judėjimą, — tokie procesai dabar vyksta Afrikoje. Tautos siekia ne tik politinės nepriklausomybės. Jaunosios Afrikos valstybės nepaprastai svarbu iškovoti ekonominį savarankiškumą. Nurodymas tai, draugas N. Chruščiovas sakė: „Mes žinome, kaip sunku iškovoti laisvę, bet ne mažiau sunku išlaikyti ir sustiprinti iškovotą laisvę“.

Ryškūs Afrikos šalių pažangos nepriklausomybės sąlygomis pavyzdys yra Gvinėjos Respublika, kurios prezidentas Seku Turė šiomis dienomis aplankė Tarybų Sąjungą. Prieš metus, kai Gvinėja tapo nepriklausoma valstybe, daugelis „pranašų“ Vakaruose pranašavo jos žlugimą, pareikšdami, kad be senųjų šeiminių, prancūzų šalis negalinti vystytis. Bet šie pranašavimai neišsipildė. Gvinėjos Respublika ne tik gyvuoja, bet ir iškovojo nemažai ekonomikos ir kultūros vystymo laimėjimų.

Ištikima jaunosios Gvinėjos Respublikos, kaip ir visų Afrikos tautų, bičiulė yra Tarybų Sąjunga. Kai šių metų vasarą Tarybų Sąjungoje lankėsi Gvinėjos vyriausybės ir parlamento delegacija, buvo susitarta, kad Tarybų Sąjunga duos Gvinėjai 140 milijonų rublių

būtinai turi būti pagristas tautų lygybės ir savitarpio politinių, valstybinių ir moralinių institutų gerbimu“.

Minėdama Afrikos dieną, pažangioji žmonija supranta, kad du trečdaliai Afrikos žemyno dar yra kolonizatorių engiami. Artimiausiu metu baigiasi kapitalistinių Vakarų šalių globos terminas, kuriais Afrikos teritorijoms. 1960 metais turi įgyti nepriklausomybę didžiausia „juodojo žemyno“ šalis — Nigerija, turinti 35 milijonus gy-

AFRIKOS DIENA

pasakoj. Pasirašytas Tarybų Sąjungos — Gvinėjos komunikatas, kuris rodo, kad abi šalys vaisingai bendradarbiauja ekonomikos ir kultūros srityje.

Kai kas Vakaruose priekaištauja Tarybų Sąjungai, kad ji, nuosekliai kovodama prieš kolonializmą, pažeidžianti taikos valstybių sambūvio principą. Tuo tarpu aišku, kad kaip tik gėdinga kolonijinė sistema trukdo užtikrinti taikų sambūvį. Prezidentas Seku Turė, kalbėdamas SNO Generalinės Asamblėjos sesijoje, pareiškė: „Kolonializmas ne tik Afrikos priešas, jis taip pat tarptautinio savitarpio supratimo priešas, nes toks savitarpio supratimas

ventojų. Kolonijinės valstybės nemažai stengiasi, kad Afrikos šalys įgytų tik tariamąją nepriklausomybę. Tam jos, be kita ko, teigia, kad kolonizatoriai paduoda kolonijinėms tautoms nepriklausomybę „ant sidabrinio padėklo“. Tačiau tokie teigimai neturi nieko bendro su tikrove. Įvykiai, neseniai buvę Belgų Konge, Kenijoje, Nigerijoje, Alžyre, rodo, kad Afrikos tautos atkakliai kovoja už išsivadavimą ir kad laimėjimus šioje kovoje jos pasiekia didelių aukų kaina.

Šiomis sąlygomis Afrikos tautų kova už vienišą išsivadavimą yra vienas iš svarbiausių mūsų laikų uždavinių.

S. IVANOVAS

Iš medžiotojo bloknoto

Kaip ilgaausis medžiotojus apgavo

Saltoką sekmadienio rytą papypkiavę ir pasitarę iškydome į laukus, į gamtą, padrumstį jės ramybę ir tylą. Toldami nuo gyvenviečių, išsikalbėjome apie žuikų papročius, gudrybes ir kvailystes. Visi tvirtino, kad kiškiai kvaili, nes kitu atveju jie, turėdami greitą koją, pabėgtų kažkur nuo pavojaus. Ypatingai koneveikė ilgaausius Albinas Zabarskas.

Sniego pabaltintu keliuku išėjome prie Jaros. Nutarėme eiti Jaros aukštupin rytiniu pakraščiu, o grįžti atgal vakarine puse. Aš ir mano keturkojis draugas Mopsas likome prie upės; kiti patraukė toliau į šlaitą. Paupės slėnyje — alksnių ir kaduglių krūmai, sena, žilstelėjusi nuo sniego dulkių skarota eglė,

stovinti netoli upės vagos, pačiame krūmų pakraštyje. O jos tankių šakų pavėsyje iš tolo matosi gal pusantro metro aukščio smaila viršūnė pilkas akmuo.

Mano šuo, šniukštinėdamas upės pakrante, nusileido prie pat vandens. Ir staiga pasigirdo jo karštas skalijimas. Sekančią akimirką iš pakrantės išsiritę pilkas kamuolys. Žuikis skriejo tiesiai į mane. Pakėliau šautuvą. Bet tuo momentu įkandin jo iššoko ir šuo. Šauti negaliu — sustoju šunį. Pribėgęs gal per tris žingsnius iki manęs, žuikis dalelei sekundės stotelėjo. Mat, vargšas tik dabar pastebėjo medžiotoją. Sotkelėjęs į šoną, jis dūmė pro šalį. Automatiškai sukuosi ir aš, bet šauti vėl negaliu. Čia pat šuoliuoja Mopsas. Žu-

kis norėjo bėgti tiesiai į kalną, bet čia netikėtumas. Išgirdęs Mopso skalijimą, Zabarsko Reksas iš už kalno metėsi draugui į pagalbą. Pamatęs iš priekio atbėgantį šunį, kiškis pasuko į šoną. Bet čia jis pastebėjo medžiotoją Žilį ir vėl metėsi atgal į pakalnę.

Žuikis kiek sulėtino bėgimą. Jis, matyt, žaibiškai sprendė, kas daryti, kaip išnešti kudašį iš tokios keblios padėties. Bet netrukus bėglys vėl padidino tempą ir po kelių plačių šuolių dingo po eglę už akmenų. Tuojau į ten nukubėjo įsismaginę skalikal.

„Bėgs upės pakraščiu arba plauks per upę“ — pagalvojau aš ir jau ruošiausi eiti iš savo posto. Bet vos tik šunys dingo už akmenų, jo viršūnėje kažkas dulkėlėjo, pabiro purus sniegas ir nuo akmenų nušoko žuikis. Keletą šuolių jis bėgo savo senomis pėdomis, paskiau pasuko į kairę, paguldė ilgą ausį ant sprando ir strėlės greifumu nudūmė į kalną. Tarp manęs ir Žilio tarpas apie 200 metrų. Į

per vidurį bėgantį žuikį šauti — tuščias darbas. Tai gi žvalrys laimingai išnešė kudašį. Mums beliko traukti pečiais ir mosikuoti rankomis. Ką besakysi, žuikelis apmovė keturis medžiotojus ir du skalikus.

— Stai tau ir kvallas žuikis, — sumurmėjau prištartinę prie Zabarsko.

— Čia kažkoks ypatingas. O kiti — kvaili, — nenusileido Zabarskas.

Tik pavakare į mano krepšį pateko du ilgaa-

si. Veršila nušovė vieną, Zabarskas ėjo namo tuščiomis.

— Kalp gi tu ne vieno kvallio nenušovė, — erzino me.

— Medžioklė toks dalykas, — filosofiskai ramiai paaiškino Albinas. — Čia nieko nepadėjai, taigi ne visuomet ir palmsi.

Medžiotojas L. ZEMAITIS

Redaktorius
St. VINCIONAS

Kultūrinis GYVENIMAS

KOLŪKIEČIŲ PASIRODYMAS

Praėjusį šeštadienį Storių apylinkės kultūros namuose įvyko „Puntuko“ kolūkiečių jaunimo suruoštas vakaras. Dramos ratelis

suvaicino J. Paukštelio pjesę „Vaiduokliai“. Sokių kolektyvas pašoko lietuvių liaudies šokius „Sustą“, „Suktinį“ ir kitus.

Su šia programa „Puntuko“ kolūkiečių saiveiklininkai apsilankys ir kalmyniniuose kolūkiuose.

A. Papartis

Naujiesiems metams

Svėdasų vidurinės mokyklos gamtininkų būrelis, vadovaujamas mokytojos Valės Valašinskaitės, ruošia Maršako 3-jų veiksmų, 6-ųjų paveikslų pjesę —

pasaką „Dvylika mėnesių“. Saviveiklininkai Svėdasų apylinkės gyventojams šį veikalą parodys per Naujus metus.

I. Zabarskaitė

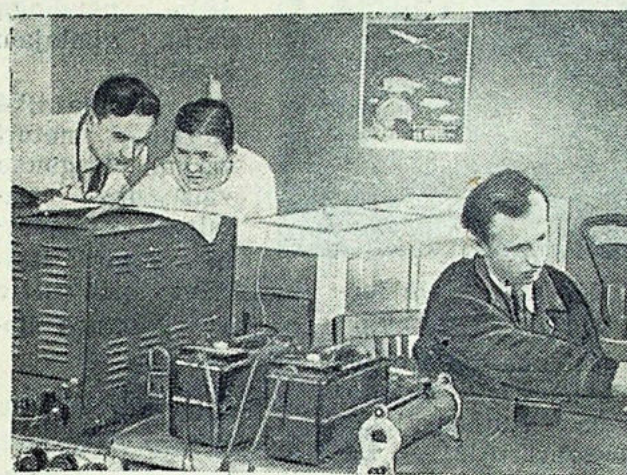
Jaunųjų kolūkiečių vakaras

Puškino vardo kolūkyje buvo surengtas jaunųjų kolūkiečių vakaras. Į jį atsilankė ir kalmyninių kolūkių jaunimas. Lektorius Br. Pilkauskas supažindino vakaro dalyvius su jaunųjų kolūkiečių darbo laimėjimais pirmąsias septynmečio metus.

Geriausiams gamybininkams buvo įteiktos daiktinės premijos.

Kolūkiečių saiveiklininkai atliko įdomią programą, o po to iki vėlumos vyko jaunimo pasilinksminimas.

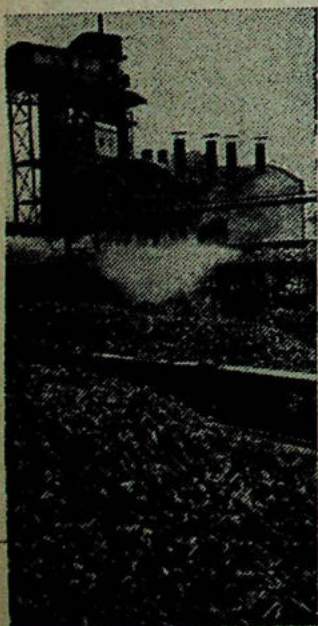
M. DAVIDONYTE

Klaipėdos elektrožuklės laboratorijoje atliekami įdomūs bandymai. Impulsinių generatoriumi čia mėginami įvairūs žuklės būdai. Šis tyrimo darbas turi didžiulę reikšmę toliau vystant žvejybą. Sėkmingai išsprendus šį uždavinį, žvejybos laivai galės nebeaudoti brangių ir gremėzdžių žvegių.

Nuotraukoje: laikinai einąs laboratorijos viršininko pareigas S. Malkevičius, biologas G. Daniulytė ir A. Plerpa prie impulsinių generatorių tiria žuvų reagavimą į elektros srovę.

Z. Putilovo (ELTOS) nuotr.

VENGRIJOS LIAUDIES RESPUBLIKA. Nesenai pradėjo dirbti stambiausias šalyje Solnoko cukraus fabrikas.

Nuotraukoje: fabrika teritorijoje.

T. Fenešo (MTI) nuotr.